

Joan Maragall

ENLLÀ

POESIES

Barcelona, 1906

The Project Gutenberg eBook of Enllà: Poesies

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Enllà: Poesies

Author: Joan Maragall

Release date: March 29, 2018 [eBook #56866]

Language: Catalan

Credits: Produced by Nahum Maso i Carcases, David Starner and the Online Distributed Proofreading Team at <http://www.pgdp.net>

(This book was produced from scanned images of public domain material from the Google Books project.)

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK ENLLÀ:
POESIES ***

Notes del Transcriptor

- S'ha respectat l'ortografia i l'accentuació de l'original així com les inconsistències en aquestes.
 - Les pàgines en blanc presents a la versió impresa s'han eliminat a la versió digital.
 - Els errors obvis de puntuació i d'impremta s'han corregit.
 - L'índex es troba al final del llibre i es accessible mitjançant l'enllaç [Índex](#).
 - El transcriptor ha dissenyat la portada i aquesta es considera de domini públic.
-

JOAN MARAGALL

ENLLÀ

POESIES

BARCELONA, 1906

ENLLÀ

JOAN MARAGALL

ENLLÀ

POESIES

BARCELONA

Tip. «L'Avenç», Ronda de l'Universitat, 20
1906

ELS AMETLLERS

FULLS DE DIETARI

1901

23 Janer:

Avui per la primera i dolça volta
m'ha sorprès la blancor dels ametllers
treient el cap per sobre dels racers
de l'hort blanc de les monges caputxines:
semblaven esfereits
de sentir-se tant florits
tots sols entre les boirines.

6 Febrer:

Avui semblaven valents
i semblava que cantaven
afrontant a tots els vents
i a les neus que ls vents portaven.
Sota les neus imminents
cantaven de l'alegria
d'haver florit ignocents
abans de l'hora i del dia:
desde l fons dels jorns vinents,
plorant, la Primavera ls beneía.

15 Febrer:

Avui ha caigut neu damunt les flors
i damunt de les coses primerenques:
un matí de blancor que l sol ha fos.

A mig-dia poncelles vermellenques
han tret el cap florit entre la neu
i han resplendit en mig de la blancura:
els ametllers han dat gracies a Déu
agitant llur rosada vestidura.

VISTES AL MAR

De la nit per lo pregon,
entre cants i llum extranya,
baixaven de la montanya
al Dolor com rei del món.

Nit del Divendres Sant

Caldetes, 1901

I

Vora la mar eternament inquieta
floreix immobilitat la pomera blanca,
i el presseguer vermell, que riu i brilla
prop la mar inquieta aquietadora.

II

Degué sê un dia així que l bon Jesús
caminà sobre l mar: el cel i l'aigua
serien, com avui, llisos i blaus...
I la Visió anà ràpida a l'encontre
dels encantats deixebles en la barca.

III

El cel ben serè
torna l mar més blau,
d'un blau que enamora
al mig-dia clar:

entre ls pins mel miro...
Dues coses hi ha
que l mirar-les juntes
me fa l cor més gran:
la verdor dels pins,
la blavor del mar.

IV

El vent se desferma
i tot el mar canta.
Mar brava, mar verda, mar escumejanta!
L'onada s'adreça,
callant s'ageganta,
l'escuma enlluerna,
el sol l'abrillanta,
l'onada s'esberla
i cau ressonanta.
Mar brava, mar verda, mar escumejanta!

V

Una a una, com verges a la dança,
entren lliscant les barques en el mar;
s'obra la vela com una ala al sol,
i per camins que no més elles veuen
s'allunyen mar endintre...
Oh cel blau! Oh mar blau, platja deserta,
grog de sol! D'aprop el mar te canta,
mentres tu esperes el retorn magnífic,
a sol ponent, de la primera barca,
que sortirà del mar tota olorosa.

LES MONTANYES

A l'hora que l sol se pon,
bevent al raig de la font,
he assaborit els secrets
de la terra misteriosa.

Part de dins de la canal
he vist l'aigua virginal
venir del fosc naixement
a regalar-me la boca,

i m'entrava pit endins...
I amb els seus clars regalims
penetrava-m'hi ensems
una saviesa dolça.
Quan m'he adreçat i he mirat,
la montanya, el bosc i el prat
me semblaven altrament:
tot semblava un'altra cosa.

Al damunt del bell morir
començava a resplendir
pels celatges carminencs
el blanc quart de lluna nova.

Tot semblava un món en flô
i l'ànima n'era jo.

Jo l'ànima flairosa de la prada
que s dalita en florir i en ser dallada.

Jo l'ànima pacífica del ramat
esquellajant pel bac mig amagat.

Jo l'ànima del bosc que fa remô

com el mar, que es tant lluny en l'horitzó.

I l'ànima del saule jo era encara
que dóna a tota font son ombra clara.

Jo de la timba l'ànima profunda
on la boira s'aixeca i es deixonda.

I l'ànima inquieta del torrent
que crida en la cascata resplendent.

Jo era l'ànima blava de l'estany
que aguaita al viatger amb ull extrany.

Jo l'ànima del vent que tot ho mou
i la humil de la flor quan se desclou.

Jo era l'altitud de la carena...

Els nuvols m'estimaven llargament,
i al llarg amor de l'ennuolament
congriava-s mon ànima serena.

Sentia la delícia de les fonts
naixe en mon sí, regal de les congestes;
i en l'ampla quietut dels horitzons
hi sentia el repòs de les tempestes.

I quan el cel s'obria al meu entorn
i reia l sol en ma verdosa plana,
les gents, al lluny, restaven tot el jorn
contemplant ma bellesa sobirana.

Però jo, tota plena de l'anhel
agitador del mar i les montanyes,
fortament m'adreçava per du al cel
tot lo de mos costats i mes entranyes.

.

A l'hora que l sol se pon,
bevent al raig de la font,
he assaborit els secrets
de la terra misteriosa.

RETORN

I

Oh Pireneu! En tes profundes gorges,
fill de la plana, m'he sentit com pres,
i am l'esguard demanava al cel altíssim
amplaria i vent.
Pujava per tes costes gegantines
on blanquegen les cascades
i negregen els abets;
on la flor de la montanya
perfumava l meu gran anyorament...
La llibertat dels cims no l'assolia:
restava a vora d'ells.

II

En alta solitud s'està pels sigles
el blau estany immobilitat,
mirant-se al Vignemale, que li mostra
sa faldada de neu:
jo a l'hora del cap-vespre hi arribava
i aprop de l'aigua quieta
m'asseia tristament.

III

Cercava Gavarnie entre les boires
on llisquen les cascates
al llarg del mur immens pausadament;
i al ser-hi he sospirat per trobar aire
i he hagut d'aixecâ l cap per veure l cel.

I, trencant ton encís d'una vegada,
oh Pireneu terrible,
a la plana de Tarbes
me n'he baixat corrents.

IV

An els teus peus, a ratlla de la plana,
Lourdes devota té molt bell el cel:
el sol hi daura la ramada humana
que bela amb un gran bel
davant la Verge blanca,
davant l'iglesia freda;
i en mig del baf de les gentades terboles
s'alça l miracle i dolçament floreix
als vermellorsos raigs del sol ponent...

(Passar jo l'he vista—l'horrible filera
dels malalts en braços dels homes de fe:
les boques inflades,—les conques morades,
el cos sense gest.

I aquella malalta,—tant blanca, tant rossa,
no me la puc treure mai del pensament.
Sols ella mitj reia. Jo crec que era morta.)

Al vespre un riu de llumenetes grogues
passa en la fosca ressonant de veus.

V

Salut, noble Bearn! Oh terra franca,
mare de cavallers
que s jugaven la vida a cops d'espasa
bravejant i rient!
Abocat a l'airosa balconada
jo t'he cantat de lluny, oh Pireneu!,
veient tos cims com rengle de fantasmes
vestits de llum en la blavor del cel.
Adéu, visió darrera
de l'alta cordillera!
Que n deus estar d'hermosa,
a l'hivern, sota l sol blanca de neu!

REPRESA

A l'hivern, sota l sol blanca de neu,
com visió més llunyana i més formosa,
jo t'he vist resplendir en l'aire clar
desde ls cims de la meva Barcelona,
on tots els ametllers ja són florits
davant del mar brillant fins a Mallorca.

GLOSA

En la gran serenor del cel d'hivern
he mirat les montanyes com brillaven
i se m'ha aparegut el trovador
que enllà del temps cantava:

«Aquelles montanyes—que tant altes són,
me priven de veure—mos amors on són.»

Aixís feia sonâ ls vents d'Oloró

el trovador de cara a les montanyes,
anyorant a la flor del Pireneu
que enllà dels monts llençava sa fragancia.
Ella se deia Agnès i era princesa
de la cort i el reialme de Navarra,
i era tant de mena graciosa
que entorn tot-hom li feia mitja rialla;
alta i serena com un gran infant;
i tenia la cara acolorada.
Aixís la vegé un dia l trovador
en la cort del seu pare, que dançava,
i aixís se li acostava per parlar,
plena encara del ritme de la dança:
—M'han dit que ereu trovador,—
feia am veu acaricianta,—
i a mi m plauen les cançons.—
I amb els ulls n'hi demanava.
Ell, sens esma de dî un mot,
la mirava, la mirava...
fins que ella no pogué més
i li somrigué a la cara.
Ara ell veia aquell somrís
brillâ a dalt de les montanyes,
i per'xò cantava aixís,
com si tornés la paraula:

«Aquelles montanyes—que tant altes són,
me priven de veure—mos amors on són.»

—Quanta terra de tu a mi!
Quanta neu entre nosaltres!
Més la veu jo llenço als cims:
trameteu-li, neus més altes!—

«Si sabia de veure-la—i de la encontrar,
passaria l'aigueta—sens por de'm negar.»

—Si tots dos fossem infants,

jugariem a esposalles:
jo seria l rei d'aquí,
reina tu de l'altra banda.
Jo t'aniria a cercar,
tindriem un gran reialme,
el reialme pirenenç
coronat de neus molt blanques,
planes verdes a l'entorn
i un mar blau a cada banda.
Els vassalls foren pastors,
mariners i gent de plana,
rei i poble i cort tot hu
al volt de les teves gracies.
Hi anirien acudint
cadascú am la seva tasca:
els pastors amb els ramats
davallant de les montanyes;
els mariners amb els remes
i l'olor d'aigua salada;
els pagesos amb els bous
de la rella ressonanta;
tots assedegats d'amor:
nosaltres seriem l'aigua.
Aquell art noble del cant
en paraules ben trovades
jo ensenyaria als fadrins,
tu a les donzelles la dança,
i s'entornarien tots
am la cara enriallada:
a la mar els mariners,
els pastors a les montanyes,
els pagesos als conreus...
i tu i jo l'un ane l'altre.
I el reialme pirenenç
fóra la flor dels reialmes...
Ai, visió, no fossis lluny!
Ai, Agnès, bé ets anyorada!

Ai, neus, que blanques que sou!
Ai, montanyes, que sou altes!—

«Aquelles montanyes—que s'abaixaran
i les amoretes—que pareixeran.»

—Jo no sé com, prò un vent de profecia
corre sobre eixos monts d'ací i d'allà;
jo no sé quan, prò vindrà un dia
que l Pireneu regnarà!
Vosaltres els del mar cap a Baiona,
vosaltres els de Pau i d'Argelès,
vosaltres de Tolosa i de Narbona
i los del bell parlar provensalès;
i tu, Aragó més alt, i tu, Navarra,
oh catalans que a l'altre mar sou junts,
alceu els ulls al mur que ara ns separa:
s'acosta l dia que serem tot uns...

«Aquelles montanyes—que s'abaixaran
i les amoretes—que pareixeran.»

Pareixerà l'Amor—damunt la cordillera,
sos raigs resplendiran en la blavô,
i la que fou barrera
serà l trono reial de l'unió.
Nostra parla suau, que s'acolora
als mils reflects de nostres valls semblants,
d'uns amb altres es prou entenedora:
tots ens obrim els braços—quan ens diem germans.
Tots davallem de la mateixa alçada,
tots bevem l'aigua de les mateixes neus,
nostres cançons tenen igual tonada,
i nostres crits desperten—identics tornaveus.
De mar a mar no més hi ha uns Pireneus.
Jo hi tinc l'amor i es ell el qui m'inspira...
Donzelles i fadrins ja m'entendran:
un jorn cremà l Pirene—en fabulosa pira,

i si ara un cor aimant—es la nova guspira,
d'un nou incendi ls cims s'abrandaran!

«Aquelles montanyes—que tant altes són,
me priven de veure—mos amors on són.»

DEL MONTSENY

Aquell encantament de cap al tard
(allà en els plans més alts,
al peu dels cims augustes
del colô esmortuit de l'hora-baixa)
me reprèn i em redona
la tristesa feconda.

Ai! Altes soletats, que n sou de dolces
amb els herbatges verds
on canta l'esquellot de la ramada,
i el bosc silenciós
i la masia laça!...

Després ja hi anirem a la masia;
més, ara ls cims davant descolorint-se,
i al costat l'amic febrós
que en la gran quietut de l'hora-baixa
me parla am la veu velada
per una febra divina.

Passa un'aliga al cel
que sembla que am son vol l'espai s'aixampla,
i tot resta més buit i més quiet
quan s'ha perdut enllà. La fosca avança.

A davant i al peu dels cims
hi ha una casa abandonada;
entra la fosca per la porta oberta
i sols troba l silenci

arrupit pels recons de les estades,
i al bell mig del corral,
i al peu de les escales,
fins en la llar del foc
Déu meu!, allí l silenci.

En la llar, ont he vist tantes vegades
enfeinada ajupir-se
am gran humilitat, més no sens gracia,

la bona dòna, que l marit la mira
fent saltâ en els genolls al nen d'ulls grossos,
encantats en el foc que ls ilumina,
mentres el calderó ronca en les flames!
En la llar la tenebra i el silenci!
Déu meu! Anem, anem a la masia:
encara hi serem a temps
pel retorn de les ramades
que belen am cent bels:
les esquenes ondulen, i per sobre
regna l baillet, que ns dirà l nom de totes,
adornant cada nom ab forta rialla.
Aquella veu grave i sonora
del nin de les montanyes!
Anem a la masia:
encar serem a temps que la donzella
canti a la porta al darrer raig del dia
que fa vermell son llavi...

DEL MONTJUIC

EN LA TOMBA NOVA D'EN VERDAGUER

Vui dir-vos el moment de gran bellesa:
a dalt de la montanya
de mala nomenada...
però a davant del mar,
alçaren al poeta
adormit ja per sempre
en la caixa de morts,
pera posar-lo en un sepulcre nou.

La caixa fou alçada
damunt de la gentada:
els ulls s'estemordien
tement-se un horror gros...
La caixa era corcada,
més s'alçà curullada
de ginesta i altres flors.

Oh! Quina meravella
en l'hora tant bella de posta del sol,
per damunt de la gentada
veure aquella caixa alçada,
i al poeta en flors en ella
com un nin dintre l breçol.

Oh Montjuic, montanya afortunada!
Dessota de ta mala anomenada
hi hem deixat, am grans plors,
el cos del poeta que sobrix en flors.

La tomba es la roca viva:
les eures s'hi enfilaran,

i al dessorre de les eures
els aucells hi cantaran.
Cada matinada
hi caurà rosada;
cada dematí,
cançons a desdir;
dixós el poeta que les pot sentir
dins la fresca ubaga!

El sol i la lluna
hi aniran passant,
el sol i la lluna, i el mar al davant.

Dorm, poeta, dorm, que ls aucells ja canten:
tu, que aimaves tant y tant
els bells cants, seras feliç
i faras aquell somrís...

Per la gracia del somrís,
has entrat en paradís.

L'ANIMA

L'ANIMA

I

Que es llarga l'eternitat!
No més fa mil anys que corre
el comte Arnau... i està cançat.
Que es llarga l'eternitat!

Totes les veus de la terra
se riuen del comte Arnau
perquè volta, volta, volta
boi cercant son vell palau.

—Fill de la terra,—fill de la terra,
comte l'Arnau!
I ara què cerques?—I ara què cerques?
Ah! ah! ah! ah!

—Cerco mon ànima,—valga-m Déu val!
—I aon la cerques,—aon la cerques,
comte l'Arnau?
—A casa meva—dueu-m'hi, si us plau.
—Tu no tens casa,—tu no tens ànima:
tens un cavall:
corre que corre,—corre que corre!
Au! au! au! au!
Seras arbre, seras penya,
seras mar esvalotat,
seras aire que s'inflama,
seras astre rutilant.

—Seré home sobrehome
perquè n tinc la voluntat!—
Ell vol esclafir la rialla,

fa un gran crit i arrenca un plor.
Al gran alarit que arrenca
tot plorant el comte Arnau,
totes les veus de la terra
se dispersen udolant.
El comte Arnau plora,
i dins de son plô
ha trobat son ànima
que es una cançó.

II

LA CANÇÓ DEL COMTE L'ARNAU

—Tota sola feu la vetlla,—muller lleial?
Tota sola feu la vetlla,—viudeta igual?
—No la faig jo tota sola,—comte l'Arnau;
no la faig jo tota sola,—valga-m Déu val.
—Qui teniu per companyia,—muller lleial?
Qui teniu per companyia,—viudeta igual?
—Déu i la Verge Maria,—comte l'Arnau;
Déu i la Verge Maria,—valga-m Déu val.
—Aon teniu les vostres filles,—muller lleial?
Aon teniu les vostres filles,—viudeta igual?
—A la cambra són que broden,—comte l'Arnau;
a la cambra són que broden—seda i estam.
—Me les deixariu veure,—muller lleial?
Me les deixariu veure,—viudeta igual?
—Massa les espantariu,—comte l'Arnau;
massa les espantariu,—valga-m Déu val.
—Aon teniu els vostres moços,—muller lleial?
Aon teniu els vostres moços,—viudeta igual?
—A la pal·liça que dormen,—comte l'Arnau;
a la pal·liça que dormen,—valga-m Déu val.
—Pagueu-los bé la soldada,—muller lleial:
ja veieu les meves penes,—viudeta igual.

—Aixís que l'hauran guanyada,—comte l'Arnau;
aixís que l'hauran guanyada,—valga-m Déu val.
—Per ont heu entrat vós ara,—comte l'Arnau?
Per ont heu entrat vós ara,—valga-m Déu val?
—Per la finestra enreixada,—muller lleial;
per la finestra enreixada,—viudeta igual.
—Ai, que me l'haureu cremada,—comte l'Arnau;
ai, que me l'haureu cremada,—valga-m Déu val.
—Ni tant sols us l'he tocada,—muller lleial;
ni tant sols us l'he tocada,—viudeta igual.
—Què es això que us surt del cap,—comte l'Arnau?
Què es això que us surt del cap,—valga-m Déu val?
—Males coses que he pensades,—muller lleial;
males coses que he pensades,—viudeta igual.
—Què es això que us ix pels ulls,—comte l'Arnau?
Què es això que us ix pels ulls,—valga-m Déu val?
—Són les males llambregades,—muller lleial;
són les males llambregades,—viudeta igual.
—Què es això que us ix pels nassos,—comte l'Arnau?
Què es això que us ix pels nassos,—valga-m Déu val?
—Són les coses que he olorades,—muller lleial;
són les coses que he olorades,—viudeta igual.
—Què es això que us ix per la boca,—comte l'Arnau?
Què es això que us ix per la boca,—valga-m Déu val?
—Són les males paraulades,—muller lleial;
són les males paraulades,—viudeta igual.
—Què vos ix per les orelles,—comte l'Arnau?
Què vos ix per les orelles,—valga-m Déu val?
—Males coses que he escoltades,—muller lleial;
males coses que he escoltades,—viudeta igual.
—Què es això que us ix pels braços,—comte l'Arnau?
Què es això que us ix pels braços,—valga-m Déu val?
—Són les males abraçades,—muller lleial;
són les males abraçades,—viudeta igual.
—Què es lo que us ix per les mans,—comte l'Arnau?
Què es lo que us ix per les mans,—valga-m Déu val?
—Males coses que he tocadeu,—muller lleial;

males coses que he tocases,—viudeta igual.
—Què es això que us ix pels peus,—comte l'Arnau?
Què es això que us ix pels peus,—valga-m Déu val?
—Els mals passos que donava,—muller lleial;
els mals passos que donava,—viudeta igual.
—Què es aquest soroll que sento,—comte l'Arnau?
Què es aquest soroll que sento,—que m dóna espant?
—Es el cavall que m'espera,—muller lleial;
es el cavall que m'espera,—viudeta igual.
—Baixeu-li grana i civada,—comte l'Arnau;
baixeu-li grana i civada,—valga-m Déu val.
—No menja gra ni civada,—muller lleial,
sinó ànimes damnades,—si n'hi donau.
—Aon vos han donat posada,—comte l'Arnau?
Aon vos han donat posada,—valga-m Déu val?
—A l'infern me l'han donada,—muller lleial;
a l'infern me l'han donada,—viudeta igual.
—Per què allí us-e l'han donada,—comte l'Arnau?
Per què allí us-e l'han donada,—valga-m Déu val?
—Per soldades mal pagades,—muller lleial,
i donzelles deshonorades,—viudeta igual.
—Cada dia us faig l'oferta,—comte l'Arnau;
cada dia us faig l'oferta,—valga-m Déu val.
—Vos dic no m feu pas l'oferta,—muller lleial;
vos dic no m feu pas l'oferta,—viudeta igual;
que com més me feu l'oferta,—mes pena m dau.
Feu-ne tancâ aquella mina,—muller lleial,
feu-ne tancâ aquella mina,—viudeta igual,
que dóna al convent de monges—de Sant Joan.
Quina hora es que l gall ja canta,—muller lleial?
Quina hora es que l gall ja canta,—viudeta igual?
—Les dotze hores són tocases,—comte l'Arnau;
les dotze hores són tocases,—valga-m Déu val.
—Ara, per la despedida,—muller lleial;
ara, per la despedida,—dem-nos les mans.
—Massa me les cremarieu,—comte l'Arnau;
massa me les cremarieu,—valga-m Déu val.

III

El comte Arnau està espantat
de veure-s l'ànima tant lletja
per tota l'eternitat.

—No hi haurà redempció—pera un'ànima en pena?—
crida; prò li tremola un xic la veu.

Bo i cridant, sense adonar-sen,
ha aixecat els ulls al cel,
i a mig aire veu l'esposa
que filava encara arreu.

—Ai! Elvira, muller meva,
que ns haguem de veure així!
El dia que vam casar-nos
qui ns ho hagués hagut de dir!
I tu, tant que m'estimaves,
no m podries redimir?
Aquesta cançó tant negra,
ai! qui la podrà emblanquir?
I tants llavis que la canten
qui podrà fê-ls emmudir,
sobre tot els de les nines,
que aixís malparlen de mi?

—Aquesta cançó tant negra
l'amor la pot emblanquir:
sols l'amor que jo t portava,
no l que m portaves tu a mi.
Tenies l'ànima aixuta
com la pols d'un mal camí.
La meva n va tornar freda
com la gebrà del matí.

—I on se troba o se retroba
aquest amor que ns trahí?

—Un got d'aigua, quan se llença,
ja no s pot tornâ a cullir.

—Més l'amor, en sa font viva,
ont el podem assolir?

—El teu, en lo que pateixes,
i el meu en veure-t patir.

—Si tu veus lo que pateixo,
tindras pietat de mi:

cantaras les meves penes,
ja que jo no les puc dir.

Canta, que la cançó nova
la vella faci emmudir.

—La cançó vella i la nova
no s desassemblen d'un bri:
solament, segons se canta,
fa esgarrifâ o fa enternir.
Cantaré am l'amor que t duia,
no amb el que m duies tu a mi.

—Canta, esposa, fila i canta,
que l patî m faras suau!
Quan l'esposa canta i fila,
el casal s'adorm en pau.—

I l'esposa fila i canta
a mig aire del cel blau.
Al compas de les posades
va adormint-se l comte Arnau,
i li sembla que s'enlaira
a mig aire del cel blau.

IV

—Falaguera com ans era,
aixís se m'ha presentat;
tant formosa, tant carnosa,
al coll se m'ha repenjat;
tant vibranta, tant pesanta,

a la terra m'ha fermat;
i amb un aire de complanta
d'aquest modo m'ha parlat:
—Mostra-m el cel en la terra.
Recorda-t que m'ho has dit.
Duc l'infant en les entranyes
i encara no l'he parit,
perquè espero que tu m digues
si soc viva o si soc morta...
Jo vui la vida més forta.
Recorda-t d'aquella nit.

—Men recordo, men recordo:
tu m volies pujâ al cel.
—El nostre cel es la terra:
en la terra tinc l'arrel.
Més tu mostra-m el cel d'ella:
mira que m'ho has promès.
Me daleixo per fruir-lo.
El cel de la terra, ont es?
Els teus braços i els teus passos
han de dar-me l goig que m deus.
Au! Arnau, marxa, camina,
duu-me enllà pels camins teus.

—Mos camins, al cap d'avall,
se m'han tornat tenebrosos
i he perdut aquell dalit
dels meus dies lluminosos.
Es cert que he anat massa sol,
ensoperbit dels meus passos,
i que a dintre dels meus braços
mai ningú ha trobat consol.
I quan m'he cansat de mi
i he demanat companyia,
sols he sentit udolar
la llopada que m seguia.

I he tingut horror de mi
i horror de la solitut,
i horror de veure i sentî,
i horror de la quietut.
I la llopada, udolant,
jo no sé què m demanava
que, quan ha sentit mon plant,
udolant se dispersava.
¿Què m demanava udolant
la llopada nit i dia?
—Volia un amor triomfant,
que es també l que jo voldria.

—Un amor triomfant, un amor triomfant...
Què vols dî, Adalaisa?

—Ai, pobra de mi, que ara no m'entén
i m'ha perdut l'ànima.

—Un amor triomfant, un amor triomfant...
Bella es la musica.

V

Les filles del Comte són
que li parlen escondides:
—Ai, pare! L'amor triomfant
es l'amor que deixa vida:
tu a nosaltres has deixat
triomfador per tes filles.

Adalaisa les reprèn
am la veu imperiosa:
—Ho serà pel fill que duc:
vosaltres massa sou xorques.—
Escondides com estan,
les filles del comte ploren.

—Ai! Pare, si vas al cel
du-nos fins la mare nostra.
—Ai! Filles no hi puc pujar
per mor d'aquesta formosa:
la duc repenjada al coll
i en la terra sem fa forta.

—Ai! Pare, sols un xiquet,
i hi seriem desseguida,
que d'aquí estant la sentim
la mare que canta i fila.
Si entenguessim la cançó,
pot-sê ns aconsolarem.

—Més, com vos heu a llunyat
de la mare que us tenia?
—Vàrem entrâ en un convent
no més perquè estavem tristes,
i ara ni en terra ni en cel
ens volen per companyia.

—Ai! Filles meves, on sou,
que us sento i no us veig enlloc?
—Som dins de l'obscuritat
i et seguim pel camí fosc.
No sents la mare com canta?
Ella es vora del cel blau.
—Canta, esposa, fila i canta,
que l patî ns faras suau.
Quan l'esposa canta i fila,
el casal s'adorm en pau.

.

Les veus dels moços que criden
desperden al comte Arnau.

—Ei, nostramo, la soldada!
—Quina soldada voleu?
—La que ns cal i es de justícia.
—La que solieu haureu.
—D'aquella ja no n'hi ha prou:
volem el sou i el bou.
—¿Per què m parreu amb aquesta ira,
com si fos un malfactor?
Veig les vostres llambregades
resplendir en la foscor:
van seguint-me, van seguint-me
com si les dugués als ulls.
—Són soldades mal pagades:
lo que vas sembrâ ara ho culls.
Som els moços, som els moços,
que anem fent la via am tu.
—Valga-m Déu, també a vosaltres
per mes vies haig de dû?
—També ns has de dû a nosaltres:
senyô i moços, tot es hu.
Tant són moços com són filles,
com aimada, com muller:
o ens treuras de la tenebra
o ens hi restaras també.
Tots salvats, perduts, am tu:
o ets tot-hom o no ets ningú

VII

Totes les veus de la terra
acuden al comte Arnau
perquè volen que les duga
pels camins de la gran pau.
—Fill de la terra,—fill de la terra,
comte l'Arnau,
—ara nosaltres,—ara nosaltres:

duu-nos si t plau.
—I ont haig de dur-vos,—i ont haig de dur-vos,
valga-m Déu val?
—Dintre de l'ànima,—dintre de l'ànima,
comte l'Arnau.

Ara ets arbre, ara ets penya,
ara ets mar esvalotat,
ara ets aire que s'inflama,
ara ets astre rutilant.
Ara t sents de tota cosa,
i tens nom i sobrenom;
ara ets home sobrehome
que pateixes per tot-hom.
La cançó que t'acompanya
poc a poc se va endolcint,
que l'esposa que la canta
poc a poc s'hi va eternint.
Què faran els quins l'escolten,
sinó anar-se amorosint?
—Canta, esposa, fila i canta,
que l camí ns faras suau.
Quan l'esposa canta i fila
el casal s'adorm en pau.—
I l'esposa fila i canta
a mig aire del cel blau,
tot seguint la cavalcada
que s'emporta al comte Arnau,
amb els moços i am les filles,
i am l'aimada que decau,
i am tantes veus clamoroses
pels camins de la gran pau.

ESCOLIUM

Com dos que enraonant van de costat

tot caminant per un camí partit,
l'un pel caire del marge assoleiat,
i l'altre abaix pel bac tot ensombrit,
Adalaisa i el poeta s'han parlat,
cos i esprit ell, més ella tota esprit.

ADALAISA

Ai! Quina engunia aquest camí!
Tant fosc, tant fosc, i tant de mal seguî!
Vegés al menys el sol i les montanyes,
les coses resplendint sota l cel blau,
i no pas aquest llim de veus estranyes
sense forma ni color... Digues, Arnau:
qui es aquest que per la trista via
nos va menant com ombres sens virtut?
Prou serà algun poeta que somnia
el somni de l'eterna inquietut.

EL POETA

Vius la vida veritable
de l'esprit, i encara t dol?
Camines a lo immutable...

ADALAISA

No hi ha res com veure l sol!
Doncs tu treu-nos a la via
de les coses corporals,
bon amic, baldament sia
per patir-hi tots els mals.
Mal la llum ens enlluerni,
mal el sò ns deixi atuits,
mal el cos tot sens inferni,
patint am tots els sentits,
jo vui la vida primera,
veure, oir, gustar, tocar:
jo no n sé d'altra manera,

ni cap altra n vui provar.

EL POETA

La vida que ara tu ansies
es la gran resurrecció.
Prou no t fóra la que havies,
però l'altra encara no.

ADALAISA

Doncs tu bé te n'acontentes
de la vida que ara tens.

EL POETA

Si jo puc veure al bell travers del món
lo que per tu es un pur goig o torment,
sí que de la meva vida estic content,
perquè dins d'ella dues vides són.
Més si aquest esser fos descompartit
i mos sentits restessin corporals,
jo més m'estimaria abandonâ-ls,
pera esser, com tu, sols un esprit.
No ara, que tot canta en mes entranyes
i que tinc muller propria i que tinc fills,
i que en el cim de les pairals montanyes
hi ha un crit de renaixença entre perills.
De l'amor i la lluita es la meva hora
i em calen braços per aimâ i lluitâ.
Tot lo que tinc m'ho vull, i pit i fòra...
Més, què sé jo lo que voldré demà?

ADALAISA

Ditxós de tu, que pots volê am veu viva
i que ets a temps a pendre i a deixar,
i tens a casa la muller captiva
que t dóna fills i filles a estimar.

Però, digues com fou que la trobares
i aon florí l'amor i aon granà;
diga-m de com les dònesh tornen mares
en aquest món on mai haig de tornar.

EL POETA

En una vall del Pireneu molt alta
un estiu la vegí per primer cop;
no la vegí sinó després molt veure-la,
perquè té la bellesa molt recòndita,
com la viola que embalsama ls boscos.
Més ara jo l'he feta rosa vera
del meu jardí, i a més ha estat fruitosa:
perquè Déu benehia ses entranyes
moltes voltes, i alguna doblement.
I els fruits ja no li caben a la falda,
i roden pel trespol, i son formosos.

Com són acostumats al bés mos llavis
i els ulls a mirâ avall cap els petits,
i a doblegar-se l cos pera estimar-los
més d'aprop, i aixecar-los en mos braços
cap al cel, prò tenint-los ben fermats!
Cada bés en cad'un té l seu gust propi:
mai he besat a dos d'igual manera,
però a tots dolçament, perquè són docils
a l'esguard maternal que a sobre ls vola
ab aquell seu imperi ferm i suau.
Ella mels agombola tot el dia
i mels vetlla de nit, fins adormida,
oh són de mare, que vigiles més
que tot altre vetllar!... Més, de què plores,
Adalaïsa, que t sento dins la fosca?

ADALAISA

Ah! Tingués jo ls ulls oberts a llum del dia,

d'altre crit, d'altre modo ploraria.
El xiscle esgarrifós de la partera,
com de bestia ferida, em fóra grat;
i el fill que duc per vies tant extranyes,
sortiria ensagnat de mes entranyes,
i jo riuria ab riure com d'orat.
¿Què m'faria l dolor, ni què l desfici,
ni tot el temps passat de sacrifici,
ni les congoixes, ni l perill de mort,
si de la vida me trobés com centre,
i sentís com l'infant, després del ventre,
morat d'ofec encara, arrenca l plor?

EL POETA

Bé la conec la vostra fortalesa
quan, regalant suor, la cara encesa,
solt el cabell, com astre radiant,
al sortir de la brega gloriosa,
nos doneu l'abraçada furiosa
i vostre bés ressona com un cant!
Llavors que l marit, més fred que l marbre,
tremola encara com la fulla a l'arbre,
dret al costat del llit tempestejat,
i ajegudes vosaltres, sens memoria,
ubriagades per la gran victoria,
el rebregueu al pit,—volent més fort combat...
Més ara tu, Adalaisa, ¿què somnies
de tenî un fill, si ja no ets d'aquest món,
i en el món qu'ets no hi calen fills ni filles,
perquè ls esprits lo que han de ser ja ho són?

ADALAISA

I ¿què sabs tu ni d'aquest món ni d'altres
ni de lo que es un cos o un esperit,
ni lo que un gran desig pot en nosaltres,
restant en l'últim ai! del nostre pit?

Tu m tens per morta i jo m tinc per viva,
més tal com si enterrada viva fos:
tinc el voler de mos sentits furiós,
perquè hi ha alguna cosa que mel priva.
Si no me la pots traure de damunt,
de què us val, doncs, poetes, la poesia?

EL POETA

Alguna veu jo sento en aquest punt
que d'altre modo no la sentiria.

ADALAISA

Oh! La veu sense sò del que es difunt!
No es pas aquesta la que jo voldria:
aquella eixida de mon pit de carn
que alegrament entorn me ressonava:
aquella, amic, es la que jo t deman,
i lo demás que amb ella s comportava.
I si ta poesia no pot tant,
si no m pots tornâ al món, calla i acaba.

EL POETA

Adalaisa, Adalaisa, per pietat,
al temps hi ha encara coses no sabudes:
la poesia tot just ha començat
i es plena de virtuts inconnegudes.
Més ara tens raó, prou hem parlat:
esperem en silenci altres vingudes.

INDEX

	Pàgs.
ELS AMETLLERS,	<u>5</u>
VISTES AL MAR,	<u>7</u>
LES MONTANYES,	<u>10</u>
<i>Retorn,</i>	<u>13</u>
<i>Represa,</i>	<u>17</u>
<i>Glosa,</i>	<u>18</u>
DEL MONTSENY,	<u>24</u>
DEL MONTJUIC,	<u>27</u>
L'ANIMA,	<u>33</u>
<i>La cançó del comte l'Arnau,</i>	<u>35</u>
<i>Escolium,</i>	<u>51</u>

OBRES DEL MATEIX AUTOR

Poesies (1895).

Visions & Cants (1900). Agotada.

Les Disperses (1904).

Enllà (1906).

Artículos (1904).

TRADUCCIONS

GOETHE: *Efigenia a Taurida* (1898).

Eridon y Amina (1904).

La Marguerideta (1904).

HELLE: *Fisonomías de Santos* (1899).

WETTE: *Ton y Guida* (1901).

WAGNER: *Tristan e Isolda* (1904).

FASCICLES I TREBALLS SOLTS

Elogi de la Paraula (discurs de l'Ateneu). 1903.

De la Bellesa (en la festa de Palafrugell). 1905.

Necrologies de: Joan Sardà (1900).

Doctor Robert (1903).

Jacinto Verdaguer, excursionista (1905).

De las reys jornadas (1904).

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK ENLLÀ: POESIES

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE

THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE

PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you

will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- • You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- • You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- • You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- • You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER

WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including

checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit:
www.gutenberg.org/donate.

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility:
www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.